

THIRD SESSION
CHAIRMAN: PROF. DR. K. HÜSNÜ CAN BAŞER
26 May 2014 MONDAY 13.30-15.00

İÇ ANADOLU BÖLGESİ HALK VETERİNER HEKİMLİĞİNDE DERMATOLOJİK HASTALIKLARDA UYGULANAN BİTKİSEL TEDAVİ ÖRNEKLERİ

Çağrı Çağlar Sinmez¹, Gökhan Aslım², Aşkın Yaşar³

¹Asist. Prof., Erciyes University, Faculty of Veterinary Medicine, Dept. of the History of Veterinary Medicine and Deontology, Kayseri, cagribey6038@hotmail.com

²Dr., Kocasinan, Kayseri, vetaslim@gmail.com

³Prof., Selçuk University, Faculty of Veterinary Medicine, Dept. of History of Veterinary Medicine and Deontology, Konya, ayasar@selcuk.edu.tr

Doğal bitkileri kullanarak hastalıkları tedavi etme yöntemi olan fitoterapi en çok tercih edilen alternatif tıp yöntemleri arasındadır. Çalışmada, İç Anadolu Bölgesi halk veteriner hekimliğinde dermatolojik hastalıklarda kullanılan bitkisel kökenli ilaç hammaddelerinin (drog) günümüzde alternatif ve tamamlayıcı tedavi arayışlarına temel oluşturması amaçlandı. Çalışmanın materyalini, İç Anadolu Bölgesinde dokuz ilde (Aksaray, Çankırı, Karaman, Kayseri, Kırıkkale, Kırşehir, Konya, Sivas ve Yozgat) 173 kaynak kişiyle yüz yüze görüşme yapılarak “bitkilerin yerel adları, kullanılan kısımları, hazırlama yöntemleri ve tıbbi kullanım alanları” ile ilgili sorulardan oluşan “Bilgi Derleme Formu” yoluyla elde edilen yazılı ve dijital kayıt sistemleri kullanılarak elde edilen sözlü ve görsel veriler oluşturdu. Çalışmada elde edilen 22 familyaya ait 26 bitki türünün en çok yaprak, kök, tohum, meyve, soğan, kabuk, çiçek, çekirdek, bitki sütlerinin ve/veya bitkilerden bir işlem sonucu elde edilen ürünlerinin (katran, kül, bitkisel yağlar, sirke, tahin, pekmez, vb.) kullanıldığı belirlendi. Ayrıca, bu bitkilerin antienflamatuar, antihemorajik, antiparaziter, antiseptik, sikatrizan ve yatıştırıcı etkilerinden yararlandığı tespit edildi. Çalışmada, derinin açık ve kapalı yara tedavisinde 16 (% 31.4), uyuz tedavisinde 9 (% 17.6), trikofiti tedavisinde 7 (% 13.7), siğil tedavisinde 5 (% 9.8), güneş çarpması ve yanık tedavisinde 5 (% 9.8), tüylüce tedavisinde 4 (% 7.8), dermatitis madidans tedavisinde 3 (% 5.9) ve meme başı çatlaklarında ise 2 (% 3.9) bitkisel drogün tedavi amacıyla kullanıldığı belirlendi. Sonuç olarak, kullanılan bitkisel drogların hayvanların dermatolojik hastalık tedavilerinde farklı etkileri (antienflamatuar, antihemorajik, antibakteriyel vb.) göz önüne alınarak kullanıldığı, ancak bu etkinin bilimsel şekilde varlığının ortaya konulmasının önemli ve gerekli olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Bitkisel droglar, bitkisel tedavi, dermatolojik hastalıklar, halk veteriner hekimliği, İç Anadolu Bölgesi

THE HERBAL TREATMENT SAMPLES IN DERMATOLOGICAL DISEASES OF FOLK VETERINARY MEDICINE IN THE REGION OF MIDDLE ANATOLIA

Phytotherapy is the method that uses natural herbal treatment and this is the most preferred method in the alternative medicine methods. The aim of the study was to discover that herbal medicine raw (drug) which uses in dermatological diseases and make those treatments fundamental in searching of alternative and complementary treatments in the Region of Middle Anatolian folk veterinary medicine. The material of this work was created by verbal and written sources that have been given in person by 173 people who live in 9 cities which are located in The Region of Middle Anatolian (Aksaray, Çankırı, Karaman, Kayseri, Kırıkkale, Kırşehir, Konya, Sivas and Yozgat). The questioning topics were "local name of the plants, the used parts, preparing methods and the medical uses" and whole questions come from "Information Collection Form". In this study, it was determined that 26 species of plant belonging to 22 family was utilized from antihemorrhagic, antiinflammatory, cicatrizant, antiparasitic, antiseptic, healing and sedative effects. The most used parts of this plants are root, leaf, fruit, latex, flower, seed, shell and bulb or products are obtained these plants of any process (tar, ash, vinegar, vegetable oils, boiled grape juice, tahini). In this study, 16 (31.4 %) herbal drugs for open and closed wound treatment, 9 (17.6 %) herbal drugs for psoriasis treatment, 7 (13.7 %) herbal drugs for trichofitose treatment, 5 herbal drugs for papilloma treatment, 5 (9.8 %) herbal drugs for siriasis and burnt, 4 (7.8 %) herbal drugs for inflammation of sinus biflex, 3 (5.9 %) herbal drugs for dermatitis madidans treatment and 2 (3.9 %) herbal drugs for mammary fissures treatment was determined. As a result, the herbal drugs that is used as medicine in animal's dermatological diseases treatment's different effects (antiinflammatory, antihemorrhagic, antibacterial etc.) and consider how these were used. The necessary and important thing is that effect should be introduced by science.

Keywords: Herbal drug, herbal treatment, dermatological diseases, folk veterinary medicine, region of Middle Anatolia